

**Ärendet behandlas på kommunstyrelsens
sammanträde den 19 juni kl. 17:00.**

**Protokollsutdrag skickas ut efter att
sammanträdesprotokollet justerats.**

Stadsledningsförvaltningen

Tjänsteskrivelse

2023-06-07
KS/2022:1

Budgetuppföljning per april 2023 för Solna stad

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att

- godkänna Solna stads budgetuppföljning per april 2023.
- besluta att nämnderna får i uppdrag att hålla eller förbättra sin helårsprognos mot budget som redovisas i budgetuppföljning per april 2023.

Sammanfattning

Bedömningen per april är att det hittills inte finns några avvikelser avseende mål och uppdrag. Bedömningen är därmed att staden kommer att uppfylla kommunfullmäktiges övergripande mål, finansiella mål, nämndmål samt uppdrag. Uppdraget som avser anhörigpolicy i verksamhetsplan- och budget 2023 förtydligas så att det innefattar samverkan med övriga berörda nämnder, ”Omvårdnadsnämnden får, i samverkan med övriga berörda nämnder, i uppdrag att utarbeta en anhörigpolicy som klargör hur staden kan erbjuda stöd till anhöriga som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk, funktionsnedsatt eller äldre, och vad som krävs för att få tillgång till stödet”. En djupare analys och bedömning av målen och uppdragen kommer att göras i delårsrapporten per augusti. De ekonomiska resultaten är även fortsatt goda. Sammantaget innebär detta att staden bedöms uppfylla lagkravet om god ekonomisk hushållning under 2023.

Resultatet för perioden är positivt och uppgår till 551,3 mkr och en förbättring med 730,3 mkr i förhållande till motsvarande period föregående år. Resultatförändringen förklaras i huvudsak av kapitalmarknadens utveckling respektive år. Under perioden genererade kapitalmarknadsutvecklingen orealiserade finansiella vinster i värdepapper (247,9 mkr) och motsvarande period föregående år uppkom orealiserade förluster i värdepapper (411,0 mkr), vilket ger en nettoförändring på 658,9 mkr. Därutöver förklaras förändringen av intäkter för markförsäljning och exploateringsintäkter (jämförelsestörande intäkter 80,4 mkr) samt exploateringsbidrag till infrastruktursatsningen (extraordinära intäkter 62,9 mkr). Prognostiserat resultat för 2023 uppgår till 760,4 mkr, vilket innebär en budgetavvikelse på 665,4 mkr och en förändring i förhållande till föregående årsresultat med 518,9 mkr. Prognostiserat resultat baseras på att avkastningen i kapitalförvaltningen under återstoden av året följer målet i finanspolicyn samt att nämnderna och skatteintäkterna följer förväntad utveckling.

Resultat efter balanskravsjusteringar och synnerliga skäl uppgår för perioden till 167,1 mkr, vilket är 135,4 mkr högre än för perioden budgeterat resultatmål om 31,7 mkr. Prognostiserat årsresultat uppgår till 347,5 mkr. Det innebär att staden uppfyller kravet om god ekonomisk hushållning för såväl perioden som för året.

Nämndernas nettokostnader har ökat med 10,7 procent (101,0 mkr) i förhållande till motsvarande period föregående år och uppgår till 1 043,3 mkr. Ökningen är väsentlig i förhållande till de senaste årens i princip oförändrade nettokostnadsutveckling. Utöver bortfallande och lägre stadsbidrag (33,6 mkr) ökar samtliga kostnader med 80,6 mkr. Nettokostnadsutvecklingen avspeglar sig till del även i budgetavvikelsen, som uppgår till +26,2 mkr, vilket är en minskning med 43,3 mkr jämfört med motsvarande period föregående år (+69,5 mkr). Samtliga nämnder fränsett tekniska nämnden uppvisar en positiv budgetavvikelse för perioden. Tekniska nämndens avvikelse bedöms dock som säsongsbetonad.

Nämndernas nettokostnader är prognostiserade till 3 185,8 mkr för 2023 och en positiv prognosavvikelse på 23,0 mkr. Samtliga nämnders årsprognoser är i balans med budget eller bättre och tilldelade budgetramar bidrar till att det finns ekonomiska förutsättningar att upprätthålla en god hushållning och service.

Nämndernas investeringar uppvisar ett utfall på 26,6 mkr och av årets investeringsbudget (292,8 mkr) återstår 266,2 mkr. Utfallet innebär en minskning med -0,6 mkr jämfört med föregående år. Prognostiserat årsutfall uppgår till 273,3 mkr och en positiv prognosavvikelse på 19,5 mkr. Avvikelsen för 2023 förklaras i huvudsak av senarelagda utgifter i byggandet av den nya skolan i Järvastaden.

Nettoinvesteringarna avseende exploateringsverksamheten uppgår till 100,8 mkr för perioden januari - april jämfört med 70,8 mkr samma period 2022. De större pågående projekten avser Sopsug i Huvudsta 22,8 mkr, Jonstorpsvägen i Huvudsta 19,1 mkr, kvarteret Hagalund 4:10 vid Solnavägen 7,4 mkr samt Tomtebodadepån 4,5 mkr. Årsprognosen för investeringar avseende exploateringsverksamheten uppgår till 300,0 mkr.

Christer Lindberg
Förvaltningschef/ekonomichef

Ulrika Mörman
Controller

Beslutet expedieras till:
Kommunfullmäktige

SOLNA STAD

Budgetuppföljning april 2023

SOLNA STAD

KS/2022:1, behandlas på kommunfullmäktige i juni 2023.

Innehållsförteckning

Förvaltningsberättelse.....	3
Översikt över verksamhetens utveckling.....	3
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	3
Mål och uppdrag.....	4
Ekonomisk analys.....	7
Driftredovisning	17
Investeringsredovisning.....	17

Förvaltningsberättelse

Översikt över verksamhetens utveckling

Mål och uppdrag

Bedömningen per april är att det hittills inte finns några avvikelser avseende mål och uppdrag. Bedömningen är därmed att staden kommer att uppfylla kommunfullmäktiges övergripande mål, finansiella mål, nämndmål samt uppdrag. En djupare analys och bedömning av målen och uppdragen kommer att göras i delårsrapporten per augusti. De ekonomiska resultaten är även fortsatt goda. Sammantaget innebär detta att staden bedöms uppfylla lagkravet om god ekonomisk hushållning under 2023.

Ekonomiskt utfall

Resultatet för perioden är positivt och uppgår till 551,3 mkr och en förbättring med 730,3 mkr i förhållande till motsvarande period föregående år. Resultatförändringen förklaras i huvudsak av kapitalmarknadens utveckling respektive år. Under perioden genererade kapitalmarknadsutvecklingen realiserade finansiella vinster i värdepapper (247,9 mkr) och motsvarande period föregående år uppkom realiserade förluster i värdepapper (411,0 mkr), vilket ger en nettoförändring på 658,9 mkr. Därutöver förklaras förändringen av intäkter för markförsäljning och exploateringsintäkter (jämförelsestörande intäkter 80,4 mkr) samt exploateringsbidrag till infrastruktursatsningen (extraordinära intäkter 62,9 mkr). Prognostiserat resultat för 2023 uppgår till 760,4 mkr, vilket innebär en budgetavvikelse på 665,4 mkr och en förändring i förhållande till föregående årsresultat med 518,9 mkr. Prognostiserat resultat baseras på att avkastningen i kapitalförvaltningen under återstoden av året följer målet i finanspolicyn samt att nämnderna och skatteintäkterna följer förväntad utveckling.

Resultat efter balanskravsjusteringar och synnerliga skäl uppgår för perioden till 167,1 mkr, vilket är 135,4 mkr högre än för perioden budgeterat resultatmål om 31,7 mkr. Prognostiserat årsresultat uppgår till 347,5 mkr. Det innebär att staden uppfyller kravet om god ekonomisk hushållning för såväl perioden som för året.

Nämndernas nettokostnader har ökat med 10,7 procent (101,0 mkr) i förhållande till motsvarande period föregående år och uppgår till 1 043,3 mkr. Ökningen är väsentlig i förhållande till de senaste årens i princip oförändrade nettokostnadsutveckling. Utöver bortfallande och lägre stadsbidrag (33,6 mkr) ökar samtliga kostnader med 80,6 mkr. Nettokostnadsutvecklingen avspeglar sig till del även i budgetavvikelsen, som uppgår till +26,2 mkr, vilket är en minskning med 43,3 mkr jämfört med motsvarande period föregående år (+69,5 mkr). Samtliga nämnder fränsett tekniska nämnden uppvisar en positiv budgetavvikelse för perioden. Tekniska nämndens avvikelse bedöms dock som säsongsbetonad.

Nämndernas nettokostnader är prognostiserade till 3 185,8 mkr för 2023 och en positiv prognosavvikelse på 23,0 mkr. Samtliga nämnders årsprognoser är i balans med budget eller bättre och tilldelade budgetramar bidrar till att det finns ekonomiska förutsättningar att upprätthålla en god hushållning och service.

Investeringar

Nämndernas investeringar uppvisar ett utfall på 26,6 mkr och av årets investeringsbudget (292,8 mkr) återstår 266,2 mkr. Utfallet innebär en minskning med -0,6 mkr jämfört med föregående år. Prognostiserat årsutfall uppgår till 273,3 mkr och en positiv prognosavvikelse på 19,5 mkr. Avvikelsen för 2023 förklaras i huvudsak av senarelagda utgifter i byggandet av den nya skolan i Järvastaden.

Nettoinvesteringarna avseende exploateringsverksamheten uppgår till 100,8 mkr för perioden januari - april jämfört med 70,8 mkr samma period 2022. De större pågående projekten avser Sopsug i Huvudsta 22,8 mkr, Jonstorpsvägen i Huvudsta 19,1 mkr, kvarteret Hagalund 4:10 vid Solnavägen 7,4 mkr samt Tomtebodadepån 4,5 mkr. Årsprognosen för investeringar avseende exploateringsverksamheten uppgår till 300,0 mkr.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Styrningen i Solna stad utgår från ett system för samlad ekonomi- och verksamhetsstyrning samt gällande lagstiftning, föreskrifter och nationella mål för den kommunala verksamheten. Utgångspunkten är en sammanhållen målstyrning, där kommunfullmäktige anger inriktning och ekonomiska ramar för styrelse och nämnder. Det sker i Solna stads verksamhetsplan och budget, som är stadens främsta styrdokument. Den årliga verksamhetsplanen och budget kompletteras inom vissa områden med andra styrande dokument som policyer, strategier, riktlinjer, planer och program.

Styrelse och nämnder ska, med utgångspunkt från kommunfullmäktiges inriktning, precisera och fastställa en verksamhetsplan och budget utifrån föreslagna ekonomiska ramar. Hänsyn ska tas till viktiga förändringar i omvärlden såsom ändringar i lagstiftningen och förändringar i befolkningsstrukturen. Styrelse och nämnder ska till sin verksamhetsplan och budget besluta om internkontrollplan och konkurrensplan för verksamheten.

Utifrån styrelsens och nämndernas mål samt ekonomiska ramar ska förvaltningsledningen utarbeta verksamhetsplan och budget i dialog med sina enheter. Enheterna ska arbeta fram sina mål/aktiviteter, vilka i sin tur ska brytas ned till individuella mål/aktiviteter för varje medarbetare. Målen/aktiviteterna tydliggör medarbetarens ansvar och befogenhet i det gemensamma arbetet med att uppnå enhetens, nämndens och stadens mål.

I Solna stads styr- och uppföljningssystem ingår uppföljning och utvärdering. Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten följs upp och utvärderas i den omfattning som krävs för att ha en god kontroll. Befarade avvikelser, som inte är ringa, ska omgående informeras kommunstyrelsen som har uppsikt över nämndernas verksamhet, uppföljning och utvärdering. Uppföljning och utvärdering för Solna stad behandlas av kommunstyrelsen och kommunfullmäktige per 30 april, 31 augusti (delårsrapport) och 31 december (årsredovisning). De övergripande målen, nämndmålen och uppdragen samt stadens finansiella mål följs främst upp i delårsrapporten och i årsredovisningen.

Solna stads verksamhet bedrivs i vissa delar i aktieföretag, kommunalförbund eller stiftelseform. Kommunfullmäktige utser ledamöter till bolagsstyrelser och stiftelser samt utser ledamöter till förbundsfullmäktige för kommunalförbunden. Kommunfullmäktige väljer också ägarombud till bolagsstämmor. Kommunstyrelsen ansvarar för att företagen sköter verksamheten på ett ändamålsenligt sätt och att tillräcklig samordning sker med övrig kommunal verksamhet. Stadens styrning utgår ifrån lagstiftning inom området och de styrdokument som särskilt utfärdats av kommunfullmäktige i form av företagspolicy, bolagsordningar, ägardirektiv, särskilda direktiv, avtal eller förbundsordningar och medlemsdirektiv.

Uppsiktsplikten fullgör kommunstyrelsen genom att krav ställs på företagen om att lämna löpande information från sin verksamhet enligt ett fastställt rapporteringssystem. Koncernredovisning upprättas per sista augusti och sista december. För stiftelser gäller särskilda stadgar. Ägarförhållandena varierar i de olika bolag/förbund som ingår i Solna stads koncern och därmed formerna för uppsikt.

Under hösten 2021 presenterades utredningen ”En god kommunal hushållning”. Utredningen föreslog bland annat att god kommunal hushållning även ska omfatta sådan verksamhet som bedrivs genom hel- och delägda kommunala bolag samt kommunala stiftelser. Regeringskansliet har under våren 2023 lämnat en lagrådsremiss, där merparten av förslagen från utredningen var utelämnade. Stadsledningsförvaltningen följer vilka implikationer detta kan få för den kommunala bolagsstyrningen.

Mål och uppdrag

Kommunfullmäktige har beslutat om stadens styr- och uppföljningsmodell som innehåller vision, övergripande mål, nämndmål, uppdrag samt finansiella mål.

Det finns hittills inga tydliga avvikelser avseende mål och uppdrag. Bedömningen är därmed att staden kommer att uppfylla kommunfullmäktiges övergripande mål, finansiella mål, nämndmål samt uppdrag. De ekonomiska resultaten är även fortsatt goda. Sammantaget innebär detta att staden bedöms uppfylla lagkravet om god ekonomisk hushållning under 2023.

Övergripande mål

Övergripande mål
Solna stads verksamheter ska hålla god kvalitet och hushålla med stadens resurser.
Solna ska vara en stad som kännetecknas av mångfald, kreativitet och upplevelser.
Solna ska vara en attraktiv och trygg stad att leva och verka i.
Solna ska växa ihop och utvecklas på ett ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart sätt.

Arbetet med de övergripande målen pågår enligt plan.

Nämndmål

Arbetet med nämndmålen pågår enligt plan.

Kommunstyrelsen

Nämndmål
Solna stads verksamheter ska hålla god kvalitet och hushålla med stadens resurser.
Solna ska växa ihop och utvecklas på ett ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart sätt.
Solna ska vara en attraktiv och trygg stad att leva och verka i.
Solna ska vara en stad som kännetecknas av mångfald, kreativitet och upplevelser.

Byggnadsnämnden

Nämndmål
Byggnadsnämnden ska planera för nya bostäder, arbetsplatser och service samt åstadkomma en sammanhållen, levande och hållbar stadsmiljö med ett modernt transportsystem.
Byggnadsnämnden ska utveckla dialogen med solnabor och andra intressenter med inriktningen att skapa en öppen och inkluderande planprocess.
Byggnadsnämnden ska hålla hög kvalitet på service och myndighetsutövning och bidra till nöjda solnabor och företagare.

Tekniska nämnden

Nämndmål
Solna ska ha en ren, snygg och trygg stadsmiljö.
Avfallshanteringen ska ske med bästa möjliga resursutnyttjande och minsta möjliga miljöpåverkan.
Solna ska ha en god framkomlighet, tillgänglighet och trafiksäkerhet för alla som bor och rör sig i staden.
Solna ska ha ändamålsenliga, tillgängliga och effektiva lokaler, som erbjuder en god miljö att vistas i.
Tekniska nämnden ska hålla hög kvalitet på service och myndighetsutövning och bidra till nöjda solnabor och företagare.

Kultur- och fritidsnämnden

Nämndmål
Kultur- och fritidsnämnden ska utveckla biblioteksaktiviteter för barn och ungdomar i nära samverkan med skolan med fokus på att stimulera barn och ungdomars läslust.
Kultur- och fritidsnämnden ska möjliggöra för fler barn och ungdomar att delta i idrotts-, fritids- och kulturverksamhet i takt med att staden växer.
Kultur- och fritidsnämnden ska säkerställa att lokaler och anläggningar för idrott, fritid och kultur används effektivt och utvecklas utifrån ett stadsövergripande perspektiv.
Kultur- och fritidsnämndens verksamheter ska utvecklas i nära samverkan med Solnas kultur-, idrotts- och föreningsliv.

Skolnämnden

Nämndmål
Utbildningen ska leda till goda kunskapsresultat och till att varje elev är väl förberedd för vidare studier eller yrkeslivet.
Utbildningen ska vara tillgänglig och anpassas efter alla elevers förutsättningar.

Barn- och förskolenämnden

Nämndmål
Kvaliteten och tryggheten i förskolan och i den pedagogiska omsorgen ska vara hög.
Vårdnadshavarna är nöjda med förskolan och den pedagogiska omsorgen.

Kompetensnämnden

Nämndmål
Kompetensnämnden ska tillhandahålla ett gott stöd så att solnaborna kan ta tillvara egna resurser med målet att uppnå egen försörjning.
Andelen solnabor som slutfört sina studier inom vuxenutbildningen med godkänt betyg ska ligga på en hög nivå.
Kompetensnämnden ska säkerställa att nyanlända ges goda förutsättningar för att starta sina nya liv.

Socialnämnden

Nämndmål
Socialnämnden ska tillhandahålla ett gott stöd så att solnaborna kan ta tillvara egna resurser med målet att motverka långvarigt behov av ekonomiskt bistånd.
Socialnämnden ska utveckla arbetet med hållbara lösningar på hemmaplan för personer med missbruk och/eller psykisk funktionsnedsättning med individen i fokus.
Socialnämnden ska säkerställa att barn och ungdomar inte far illa.
Socialnämnden ska säkerställa att insatser ges utifrån individernas behov med fokus på ett helhetsperspektiv, i bred samverkan med andra nämnder, myndigheter och frivilliga krafter.

Familjerättsnämnden

Nämndmål
Familjerättsnämnden ska säkerställa att föräldrar kan komma överens om bra lösningar för sina barn utifrån barnens behov och rättigheter.

Omvårdnadsnämnden

Nämndmål
Solnabor som bor på vård- och omsorgsboende ska känna sig trygga, nöjda och få ett gott bemötande.
Solnabor som har hemtjänst ska ha möjlighet att leva och bo självständigt under trygga förhållanden.
Solnabor med funktionsnedsättning ska kunna leva och bo självständigt under trygga förhållanden och ha en aktiv och meningsfull tillvaro.
Den besvärande ensamheten bland solnabor, som har hemtjänst eller som är boende på vård- och omsorgsboende, ska minska.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Nämndmål
Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska utöva god tillsyn och säkerställa efterlevnad av lagstiftningen inom nämndens verksamhetsområde.
Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska öka nämndens självfinansieringsgrad för nämndens tillsyn och kontroll.
Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska hålla hög kvalitet på service och myndighetsutövning och bidra till nöjda solnabor och företagare.
Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska verka för att Solna ska utvecklas på ett miljömässigt hållbart sätt.

Överförmyndarnämnden

Nämndmål
Solnabor som, av domstol eller enligt gällande rätt, anses ha begränsad egen rättsförmåga ska kunna känna sig trygga med stadens tillsyn av ställföreträdare.

Uppdrag

Uppdrag
Kommunstyrelsen får i uppdrag att driva ett utvecklingsarbete med inriktningen att etablera en 4-6 skola med idrottshall intill den F-3 skola som staden kommer att uppföra i Järvastaden.
Kommunstyrelsen får i uppdrag att i dialog med närboende och tillsammans med berörda nämnder och externa aktörer driva ett utvecklingsarbete med inriktningen att omvandla Hagalunds centrum till en modern mötesplats.
Kommunstyrelsen och skolnämnden får i uppdrag att revidera skolförsörjningsplanen.
Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda hur Solna stad kan medverka till att påskynda byggnationen av hyresrätter i Solna.
Kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsammans med berörda nämnder ta fram ett förslag till utveckling av Skytteholms idrottsplats och Solnahallen.
Kommunstyrelsen och tekniska nämnden får i uppdrag att göra en översyn av parkeringsavgifter och tider för servicedagar.
Kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsammans med Bostadsstiftelsen Signalisten och tekniska nämnden ta fram en plan för att påskynda utbyggnaden av laddinfrastruktur.
Kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsammans med miljö- och hälsoskyddsnämnden ta fram en koldioxidbudget och göra nödvändiga förberedelser för att den ska bli en del av ordinarie styrsystem till 2024.
Kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsammans med berörda nämnder och styrelse revidera vision och utvecklingsplan för Överjärva gård.
Kommunstyrelsen och Råsunda Förstads AB får i uppdrag att avveckla bolaget Överjärva gård AB och föra över bolagets verksamhet till Råsunda Förstads AB och skolnämnden.
Kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsammans med skolnämnden, förskolenämnden och tekniska nämnden utreda förutsättningarna för att etablera fler tillagningskök i Solnas skolor och förskolor.
Kommunstyrelsen och tekniska nämnden får i uppdrag att ta fram en plan för utbyggnaden av solceller på kommunala fastigheter samt en finansieringsplan.
Omvårdnadsnämnden får i uppdrag att utarbeta en anhörigpolicy som klargör hur staden kan erbjuda stöd till anhöriga som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk, funktionsnedsatt eller äldre, och vad som krävs för att få tillgång till stödet.
Omvårdnadsnämnden får i uppdrag att genomföra en översyn av styrmodellen för hemtjänsten med inriktningen att skapa utrymme för den enskilde och biståndsbedömaren att planera beviljade insatser och tidsåtgång utifrån behov och önskemål.
Kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att i samarbete med Solnas idrottsföreningar inventera idrottsföreningarnas långsiktiga lokalbehov.

Arbetet med nämndernas uppdrag pågår enligt plan. Uppdraget om vision och uppvecklingsplan för Överjärva gård samt uppdraget om fusion av Råsunda Förstads AB och Överjärva gård har rapporterats till kommunstyrelsen i maj.

Finansiella mål

Kommunfullmäktige har i stadens verksamhetsplan och budget för 2023 beslutat om finansiella mål. De finansiella målen följs upp i samband med budgetuppföljningen, delårsrapporten samt årsredovisningen.

Bedömningen i denna rapport är att de tre finansiella målen kommer att uppfyllas under året.

För att leva upp till kravet på en god ekonomisk hushållning måste resultatet över tid ligga på en nivå som reellt sett konsoliderar ekonomin. Reinvesteringar bör på lång sikt kunna göras utan finansiering med nya lån. Resultatnivån för att uppnå en god ekonomi i en enskild kommun varierar bland annat beroende på kommunens befolkningsutveckling och behov av investeringar.

Årsprognosen för 2023 ligger på en nivå som reellt konsoliderar ekonomin. Sammantaget innebär detta att staden år 2023 uppfyller lagkravet om god ekonomisk hushållning samt att staden uppfyller de finansiella målen.

Finansiella mål	
	Skattesatsen ska bibehållas under planeringsperioden på 17,37 per skattekrona. (År 2022: 17,12 per skattekrona)
	Resultat efter balanskrav och synnerliga skäl ska år 2023 minst uppgå till 95 mkr. (År 2022: budgeterat resultat 95 mkr)
	Nettoinvesteringar ska inte överstiga 1 100 mkr över en rullande femårsperiod. (År 2022: 1 200 mkr under en rullande femårsperiod)

Skattesatsen ska bibehållas under planeringsperioden på 17,37 per skattekrona. (År 2022: 17,12 per skattekrona)

 Målet uppfylls i år

Målet avseende skattesatsen bedöms kunna uppfyllas även framgent, eftersom det finns en fortsatt god balans mellan utvecklingen av stadens intäkter och kostnader. En förutsättning för att behålla Solnas låga skattesats, är att intäkterna utvecklas i minst samma takt som kostnaderna, vilket fortsätter under år 2023. Genomsnittet i Stockholms län under 2023 är 18,95 (ovägt medelvärde).

Resultat efter balanskrav och synnerliga skäl ska år 2023 minst uppgå till 95 mkr. (År 2022: budgeterat resultat 95 mkr)

 Målet uppfylls i år

Resultatmålet efter balanskrav och synnerliga skäl bedöms uppfyllas under 2022, eftersom årsprognosen överträffar resultatmålet om 95 mkr.

För att leva upp till kravet om god ekonomisk hushållning måste resultatet över tid ligga på en nivå som reellt sett konsoliderar ekonomin. Reinvesteringar bör på lång sikt kunna göras utan finansiering med nya lån. Resultatnivån för att uppnå en god ekonomi i en enskild kommun varierar beroende på kommunens befolkningsutveckling, behovet av investeringar med mera. Resultatnivån enligt prognosen för 2023 ligger på en nivå som reellt konsoliderar ekonomin.

Nettoinvesteringar ska inte överstiga 1 100 mkr över en rullande femårsperiod. (År 2022: 1 200 mkr under en rullande femårsperiod)

 Målet uppfylls i år

Målet om nettoinvesteringar bedöms uppfyllas under året, då årsprognosen är lägre än årsbudget och därmed under det finansiella målet om 1 100 mkr över en rullande femårsperiod.

Ekonomisk analys

Utvärderingen av den ekonomiska ställningen, utöver övergripande mål, utfall och nedanstående tre resultatmätt visar att staden har förutsättningar att möta förväntad tillväxt och utmaningar. Enligt Lag om kommunal bokföring och redovisning samt tillhörande rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR) ska förvaltningsberättelsen redovisa periodens resultat (förändring av eget kapital) och uppgifter om periodens resultat efter balanskravsjusteringar samt resultat efter balanskravsjusteringar och synnerliga skäl.

Periodens resultat, förändring av eget kapital

Resultatet för perioden är positivt och uppgår till 551,3 mkr och en förbättring med 730,3 mkr i förhållande till motsvarande period föregående år. Resultatförändringen förklaras i huvudsak av kapitalmarknadens utveckling respektive år. Under perioden genererade kapitalmarknadsutvecklingen orealiserade finansiella vinster i värdepapper (247,9 mkr) och motsvarande period föregående år uppkom orealiserade förluster i värdepapper (411,0 mkr), vilket ger en nettoförändring på 658,9 mkr. Därutöver förklaras förändringen av intäkter för markförsäljning och exploateringsintäkter (jämförelsestörande intäkter 80,4 mkr) samt exploateringsbidrag till infrastruktursatsningen (extraordinära intäkter 62,9 mkr).

Prognostiserat resultat för 2023 uppgår till 760,4 mkr, vilket innebär en budgetavvikelse på 665,4 mkr och en förändring i förhållande till föregående årsresultat med 518,9 mkr. Prognostiserat resultat baseras på att avkastningen i kapitalförvaltningen under återstoden av året följer målet i finanspolicyn samt att nämnderna och skatteintäkterna följer förväntad utveckling.

Balanskravsresultat, resultat efter balanskravsjusteringar

Resultat efter balanskravsjusteringar är ett resultatmått som regleras i kommunallagen och i lagen om kommunal bokföring och redovisning. Resultatmättet innehåller periodens resultat minskat med realiserade vinster vid försäljning av anläggningstillgångar samt återläggning av orealiserade resultat i värdepapper.

Den positiva utvecklingen för värdepapper i kapitalförvaltningen innebär att balanskravsresultatet korrigeras med 247,9 mkr för orealiserade vinster. Periodens resultat efter balanskravsjusteringar uppgår till 303,4 mkr att jämföra med föregående års periodresultat om 232,0 mkr.

Prognostiserat årsresultat efter balanskravsjusteringar uppgår till 490,4 mkr och staden förväntas därmed uppfylla balanskravsresultatet enligt kommunallagen.

Resultat efter balanskravsjusteringar och synnerliga skäl

Resultat efter balanskravsjusteringar och synnerliga skäl är ett av tre finansiella mål som beslutats av kommunfullmäktige. Utöver orealiserade värdeförändringar exkluderas även andra jämförelsestörande poster för att till skapa ett mer jämförbart resultatmått över tid. Justeringarna avser jämförelsestörande och extraordinära poster samt så kallade synnerliga skäl. Synnerliga skäl avser reserverade medel för pensioner, omstrukturering av verksamhet och strukturella utvecklingsinsatser.

För perioden har jämförelsestörande intäkter justerats med 80,4 mkr avseende markförsäljningar och exploateringsintäkter. Jämförelsestörande kostnader med 0,3 mkr, reserverade medel för pensioner med 6,7 mkr samt extraordinära intäkter med 62,9 mkr.

Resultat efter balanskravsjusteringar och synnerliga skäl uppgår för perioden till 167,1 mkr, vilket är 135,4 mkr högre än för perioden budgeterat resultatmål om 31,7 mkr. Prognostiserat årsresultat uppgår till 347,5 mkr. Det innebär att staden uppfyller kravet om god ekonomisk hushållning för såväl perioden som för året.

Koncernens resultat

Koncernens resultat kommer att redovisas i stadens delårsrapport per augusti samt årsredovisning.

Uppföljning stadens resultatbudget

Mkr	Periodutfall				Årsprognos		
	2023	2022	% 23/22	Budget-avvikelse	Budget	Prognos	Prognos-avvikelse
Verksamhetens intäkter	329,8	349,8	-5,7	34,2	886,9	919,0	32,1
Jämförelsestörande intäkter	80,4	0,0	-	80,4	0,0	114,0	114,0
Verksamhetens kostnader	-1 403,4	-1 317,7	6,5	-5,3	-4 194,1	-4 188,3	5,9
Jämförelsestörande kostnader	-0,3	-7,2	-96,2	-0,3	0,0	-14,0	-14,0
Avskrivningar	-60,7	-53,2	14,1	0,8	-184,6	-184,6	0,0
Verksamhetens nettokostnader	-1 054,1	-1 028,3	2,5	109,8	-3 491,8	-3 353,8	137,9
Skatteintäkter	1 679,3	1 549,7	8,4	111,4	4 703,7	4 853,7	150,0
Generella statsbidrag och utjämning	-391,2	-275,2	42,1	-8,2	-1 148,9	-1 155,7	-6,9
Verksamhetens resultat	234,1	246,1	-4,9	213,0	63,1	344,2	281,1
Finansiella intäkter	303,8	68,3		259,7	132,3	438,7	306,4
Finansiella kostnader	-49,4	-496,5		-16,0	-100,4	-85,4	15,0
Resultat efter finansiella poster	488,4	-182,0		456,8	95,0	697,5	602,5

Extraordinära intäkter	62,9	3,1		62,9	0,0	62,9	62,9
Extraordinära kostnader	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0
Extraordinära poster (netto)	62,9	3,1		62,9	0,0	62,9	62,9
Årets resultat	551,3	-178,9		519,7	95,0	760,4	665,4
Samtliga realisationsvinster	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0
Orealiserade vinster/förluster i värdepapper	-247,9	411,0		-247,9	0,0	-270,0	-270,0
Återföring av orealiserade vinster/förluster i värdepapper	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0
Resultat efter balanskravsjusteringar	303,4	232,0	30,8	271,8	95,0	490,4	395,4
Jämförelsestörande intäkter	-80,4	0,0		-80,4	0,0	-114,0	-114,0
Jämförelsestörande kostnader varav reserverat för omstrukturering, strukturella utvecklingsinsatser	0,3	7,2		0,3	0,0	14,0	14,0
Reserverat för pensioner	0,3	3,1		0,3		9,0	9,0
Reserverat för pensioner	6,7	6,7		6,7	0,0	20,0	20,0
Extraordinära poster (Tunnelbane-/Mälarbaneåtaganden)	-62,9	-3,1		-62,9	0,0	-62,9	-62,9
Resultat efter balanskravsjusteringar och synnerliga skäl	167,1	242,8	-31,2	135,4	95,0	347,5	252,5

Verksamhetens intäkter

Verksamhetens externa intäkter uppgår till 329,8 mkr. Intäkterna har minskat med 20 mkr i förhållande till motsvarande period 2022. Framför allt är de statliga bidragen lägre än föregående år.

Förändringen är dock lägre än förväntat för flertalet nämnder, vilket visar sig i periodens budgetavvikelse för bidrag (+32,5 mkr). Utöver den positiva budgetavvikelsen för olika typer av statliga bidrag är även utfallet för taxor och avgifter högre än planerat. Totalt bidrar utfallet till en positiv budgetavvikelse för verksamhetens externa intäkter på 34,2 mkr.

Årsprognosen för verksamhetens externa intäkter uppgår till 919,0 mkr och budgetavvikelse på 32,1 mkr. Avvikelsen förklaras främst av att de statliga bidragen är högre än förväntat för perioden samt att efterfrågan på kommunala servicetjänster såsom lokaler fortsätter att öka resterande del av året. Därutöver bedöms även parkeringsavgifterna generera en positiv budgetavvikelse.

Mkr	Periodutfall				Årsprognos		
	2023	2022	% 23/22	Budget-avvikelse	Budget	Prognos	Prognos-avvikelse
Taxor och avgifter	123,3	117,4	5,0	4,2	357,4	370,0	12,6
Hyror och arrenden	45,9	45,6	0,5	-0,6	139,2	139,0	-0,2
Bidrag	118,2	139,5	-15,3	32,5	257,1	280,0	22,9
Försäljning av verksamhet	34,8	40,7	-14,5	-2,5	111,9	110,0	-1,9
Övriga intäkter	7,7	6,6	16,2	0,6	21,3	20,0	-1,3
Summa intäkter	329,8	349,8	-5,7	34,2	886,9	919,0	32,1

Jämförelsestörande intäkter

Jämförelsestörande poster är resultat av händelser eller transaktioner som inte är extraordinära, men som är viktiga att uppmärksamma vid jämförelser med andra perioder.

Under perioden har jämförelsestörande intäkter om 80,4 mkr bokats. Färdigställda exploateringsobjekt om 67,8 mkr har intäktsförts i perioden, där 63,2 mkr avser Stora Frösunda. Markförsäljning har skett med 12,6 mkr och avser exploateringsmark kvarteret Bollen.

I perioden till och med april 2022 bokades inga jämförelsestörande intäkter.

Under året förväntas jämförelsestörande intäkter med anledning av markförsäljning och intäktsföring av färdigställda exploateringsprojekt uppgå till cirka 114,0 mkr. Prognosen är osäker, då vissa av de prognostiserade markförsäljningarna kan bli försenade och genomföras först nästa räkenskapsår.

Verksamhetens kostnader

Verksamhetens externa kostnader uppgår till 1 403,4 mkr och har ökat med 85,6 mkr (6,5 %) jämfört med samma period föregående år och en budgetavvikelse för perioden på -5,3 mkr. Förändringen förklaras av planliga behovsökningar inom utbildnings- och omvårdnadsområdet såsom personalkostnader, köp av verksamhet samt lokalkostnader. Därutöver har pensionskostnaderna ökat med 24,5 mkr i jämförelse med föregående år till följd av inflationen och det nya pensionsavtalet.

Personalkostnaderna har ökat med 37,8 mkr och uppgår till 552,3 mkr, varav 24,5 mkr avser kostnadsökningen för pensioner. Budgetavvikelsen uppgår till (-17,6 mkr) och förklaras av en periodisk avvikelse till följd av att semesterlöneskulden (-25,9 mkr) upparbetas under våren, men som är nära noll i utfallet för året. Övriga personalkostnader uppvisar en positiv avvikelse.

Kostnaderna för köp av verksamhet inklusive tjänster uppgår till 670,3 mkr och har ökat med 21,7 mkr. Förändringen förklaras av behovsökningar inom utbildnings- och omvårdnadsområdet. Budgetavvikelsen (16,0 mkr) beror i första hand på en något lägre behovsutveckling än planerat.

Köp av verksamhet från privata utförare och andra kommuner uppgår till 614,2 mkr och har ökat med 14,2 mkr. Skolnämndens och förskolenämndens köp av utbildningsverksamhet uppgår till 303,4 mkr och har ökat med 20,8 mkr (7,4 %). Större utförare av stadens utbildningsverksamhet utöver den egna verksamheten och andra kommuner är Raoul Wallenbergsskolorna AB, Pysslingen förskolor och skolor AB, Barnens Montessori Akademi AB, Vittra Utbildning AB samt Internationella Engelska skolan i Sverige AB.

Köp av vård- och omsorgsverksamhet (234,1 mkr) har ökat med 5,9 mkr (2,6 %). Större utförare av vård- och omsorgsverksamhet utöver den egna verksamheten är Vardaga Äldreomsorg AB, Attendo Sverige AB, Förenade Care AB samt A&O Temabo AB. Därutöver har köp av platser minskat inom kompetensnämnden (-16,6 mkr) till följd av att det tillfälliga statsbidraget för regionalt yrkesvux upphört från och med 2023.

Lokalkostnaderna har ökat med 20,5 mkr och uppgår till 117,2 mkr och en budgetavvikelse på -7,1 mkr för perioden. Kostnadsförändringen beror främst på höjda energipriser, inhyrda lokalhyror utifrån ökade behov i kärnverksamheten och ökade kostnader på grund av den nya simhallen. Budgetavvikelsen är till del säsongsbetonad och förväntas inte öka.

Årsprognosen för verksamhetens externa kostnader uppgår till -4 188,3 mkr och innebär en ökning med 6,6 procent i förhållande till föregående år. Ökningen är högre än de senaste årens kostnadsökningar, men inom ramen för tilldelad budget (+5,9 mkr). Bedömning baseras på en behovsutveckling som följer budget och inom utbildnings- och omvårdnadsområdet och lägre energikostnader under resterande del av året.

Mkr	Periodutfall				Årsprognos		
	2023	2022	% 23/22	Budget- avvikelse	Budget	Prognos	Prognos- avvikelse
Personalkostnader	-552,3	-514,5	7,3	-17,6	-1 603,9	-1 609,0	-5,1
Köp av verksamhet/tjänster	-670,3	-648,5	3,3	16,0	-2 058,8	-2 046,3	12,4
Lokalkostnader	-117,2	-96,6	21,2	-7,1	-330,1	-340,0	-9,9
Övriga kostnader	-63,7	-58,1	9,6	3,4	-201,3	-193,0	8,3
Summa kostnader	-1 403,4	-1 317,7	6,5	-5,3	-4 194,1	-4 188,3	5,9

Jämförelsestörande kostnader

Jämförelsestörande kostnader innehåller, utöver struktur- och pensionskostnader, även kostnader av engångskaraktär som påverkar jämförelser mellan åren. Dessa kostnader redovisas som en jämförelsestörande kostnad enligt RKR R11.

Jämförelsestörande kostnader för perioden uppgår till 0,3 mkr och avser strukturomvandling i verksamhet.

I jämförelse med motsvarande period föregående år minskar kostnaden med 7,0 mkr. Årsprognos uppgår till 14,0 mkr, vilket innebär en minskning med 10,5 mkr jämfört med helårsutfallet för 2022.

Mkr	2023	2022	Förändring
Jämförelsestörande kostnader som ej reserverats i eget kapital	0,0	-2,3	-2,3
Strukturomvandling	-0,3	-5,0	-4,7
Strukturella utvecklingsinsatser	-	-	-
Totalt	-0,3	-7,3	-7,0

Skatteintäkter och utjämning

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning har ökat med totalt 13,8 mkr (1,1 %) i jämförelse med motsvarande period föregående år och uppgår till 1 288,4 mkr.

Skatteintäkterna ökar med 129,7 mkr (8,4 %) och uppgår till 1 679,3 mkr. Skattehöjningen och det höjda prisbasbeloppet för garantipensioner ökar skatteunderlaget i jämförelse med bedömningarna under hösten 2022. Därutöver visar den senaste statistiken över lönesummeutvecklingen och läget på arbetsmarknaden som tillsammans indikerar en starkare utveckling 2023 än vad SKR prognostiserade tidigare i år.

Nettokostnaden för generella statsbidrag och utjämning uppgår till 391,2 mkr och innebär en kostnadsökning med 115,9 mkr (42,1 %) i förhållande till föregående år.

Generella statsbidrag minskar med -37,3 mkr (-26,8 %) och uppgår till 101,8 mkr. Förändringen beror på att regleringsbidrag är lägre än föregående år. Regleringsbidragets utfall påverkas av statens anslag till kommunerna i förhållande till nettot av utfallet i utjämningsystemets olika delar. I det fall att nettot i utjämningsystemen är lägre än statens anslag utbetalas ett bidrag till kommunerna.

Avgifterna i utjämningsystemen har ökat med 78,6 mkr (19,0 %) och uppgår till 493,0 mkr, varav inkomst- och kostnadsutjämning ökar med 61,8 mkr och avgiften till LSS-utjämningsystemen med 16,8 mkr.

Årsprognosen för skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning uppgår till 3 698,0 mkr, vilket är en avvikelse på 143,1 mkr. Avvikelsen förklaras av att skatteunderlaget ökar nominellt mer än de sammanvägda bedömningarna inför budgetbeslutet. Avvikelsen ger dock staden förutsättningar, till skillnad mot många kommuner, att hantera att prisuppgången för de kommunala utgifterna är exceptionellt höga i år och nästa år. Bland annat till följd av att den höga inflationen (via prisbasbeloppet) som exempelvis höjer värderingen av pensionsskulden väsentligt för de förmånsbestämda avtalspensionerna.

Finansiella intäkter och kostnader

De finansiella intäkterna uppgår till 303,8 mkr för perioden januari - april 2023, jämfört med 68,3 mkr för samma period föregående år. Orealiserat resultat för kapitalförvaltningen uppgår till 247,8 mkr. Samma period 2022 var det orealiserade resultatet negativt och utgjorde en kostnad på 411,0 mkr. Ränteintäkterna uppgick under perioden till 12,9 mkr och avser främst ränta på koncernkonto, ränta på likviditetsförvaltning samt ränta på ägarlån till Käppalaförbundet. Under samma period föregående år uppgick ränteintäkterna till 0,9 mkr.

Utdelning från Norrenergi AB har erhållits med 8,0 mkr i perioden jämfört med 50,0 mkr samma period föregående år. Ersättning om 5,0 mkr har liksom föregående år erhållits enligt gällande optionsavtal om Norrenergi AB med Stockholm Exergi (tidigare Fortum Värme). Övriga intäkter avser främst intäkter från indexering av bidrag infrastruktur samt borgensavgifter från Norrenergi AB och Bostadsstiftelsen Signalisten.

De finansiella kostnaderna uppgår till 49,4 mkr, vilket är 447,1 mkr lägre än föregående år (496,5 mkr). Orsaken till kostnadsminskningen är främst avsaknaden av orealiserade förluster inom kapitalförvaltningen under perioden januari till april i år. De orealiserade förlusterna uppgick till 411,0 mkr samma period 2022. Även kostnaderna för indexering av infrastruktur har minskat. Räntan på pensionsskulden inklusive löneskatt är 19,3 mkr, vilket är en ökning från 4,5 mkr samma period föregående år.

Finansnettot beräknas uppgå till 353,3 mkr för helåret 2023, vilket är en positiv avvikelse med 321,4 mkr mot budget. Prognosen bygger på att avkastningen i kapitalförvaltningen under återstoden av året följer målet i finanspolicyen som kommunfullmäktige fastställt, det vill säga en avkastning om KPI plus tre procentenheter. Prognosen är osäker och beroende av marknadsutvecklingen för aktier och räntor under resten av året samt utvecklingen av konsumentprisindex.

Extraordinära poster

Hittills under året har extraordinära intäkter uppgått till 62,9 mkr, vilket avser bidrag till medfinansiering för Tygeln 1 och Tygeln 3. Slutligt bidrag bestäms i samband med beviljat bygglov.

De extraordinära kostnaderna för att medfinansiera utbyggnaden av tunnelbanan och Mäljarbanan är åtaganden i stora infrastrukturella sammanhang. Det är unika händelser som på lång sikt tillgodoser kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning genom att möjliggöra för staden att bli en attraktiv kommun att bo och verka i.

Nedanstående tabell visar stadens åtaganden om medfinansiering enligt Stockholmsförhandlingen (avtal 2014) och Sverigeförhandlingen (avtal 2017) samt Mäljarbanan (avtal 2018). Till detta tillkommer finansiella kostnader för indexuppräkningsdelen av dessa nominella belopp. Tabellen visar även bidragen till denna medfinansiering utifrån befintliga avtal med olika fastighetsägare.

Därutöver innehåller Stockholmsförhandlingen och Sverigeförhandlingen även avtalade förskott till staten om nominellt 384,0 mkr som utbetalas under perioden 2021 till 2028 och återbetalas senast 2035.

Medfinansiering för utbyggnad av tunnelbana och Mäljarbanan

Mkr	2014-2020	2021	2022	2023	Totalt
-----	-----------	------	------	------	--------

Medfinansiering	-1 920,4	-170,0	0,0	0,0	-2 090,4
Finansiella kostnader*	-141,1	-231,4	-180,3	-22,0	-574,8
Summa kostnader	-2 061,5	-401,4	-180,3	-22,0	-2 665,2
Bidrag till medfinansiering	562,5	49,9	0,0	62,9	675,3
Finansiella intäkter	13,3	2,0	7,7	17,7	40,7
Summa intäkter	575,8	51,9	7,7	80,6	716,0
Totalt	-1 485,7	-349,5	-172,6	58,6	-1 949,2

Totalt nominellt åtagande för Stockholmsförhandlingen uppgår till 840,4 mkr. År 2016 utbetalades nominellt 20,0 mkr, 2017 utbetalades 61,5 mkr, 2018 utbetalades 148,1 mkr och 2019 utbetalades 157,7 mkr enligt gällande betalplan. Under 2020 skedde inga utbetalningar. Under 2021 utbetalades nominellt 0,6 mkr och under 2022 har 10,2 mkr betalats ut. Hittills under 2023 har 7,0 mkr betalats ut. Dessutom har förskott om 27,9 mkr betalats ut under perioden. Kvarvarande åtagande per 2023-04-30 uppgår nominellt till 435,3 mkr.

Totalt nominellt åtagande för Sverigeförhandlingen (Hagalundsstationen) uppgår till 650,0 mkr. År 2017 utbetalades nominellt 40,0 mkr, 2018 utbetalades 60,0 mkr och 2019 utbetalades 95,0 mkr enligt gällande betalplan. Under 2020 och 2021 skedde inga utbetalningar. Under 2022 utbetalades 55,0 mkr enligt betalplan. Under 2023 väntas inga betalningar ske. Kvarvarande åtagande per 2023-04-30 uppgår nominellt till 400,0 mkr.

Totalt nominellt åtagande för Mäljarbanan uppgår till 600,0 mkr. Hittills har inga utbetalningar skett. Kvarvarande åtagande per 2023-04-30 uppgår nominellt till 600,0 mkr.

De totala kostnaderna för indexering av de tre avtalen Stockholmsförhandlingen, Sverigeförhandlingen och Mäljarbanan under perioden 2014 till och med april 2023 uppgår till 574,8 mkr (varav 22,0 mkr avser perioden januari - april 2023) och har belastat finansnettot. Solna diskonterar bedömda framtida betalflöden för avsättningarna med internräntan för att beräkna nuvärdet och därmed indexkostnaderna.

De totala bidragen till medfinansiering uppgår till nominellt 675,3 mkr. Av detta belopp har 281,9 mkr redan inbetalats. De avtal som innehåller indexklausul har räknats upp med avtalade index per sista april 2023. De totala intäkterna för indexering av avtalen uppgår till 40,7 mkr (varav 17,7 mkr för januari - april 2023) och utgör en finansiell intäkt.

De infrastrukturella åtagandena är upptagna utifrån gällande avtal och betalplaner samt nu kända marknadsförhållanden. Framtida förändringar i projektens genomförande eller förändrade marknadsförhållanden kan leda till förändrade kostnader och intäkter för Solna.

Nämndernas budgetuppföljning

Nämndernas nettokostnader har ökat med 10,7 procent (101,0 mkr) i förhållande till motsvarande period föregående år och uppgår till 1 043,3 mkr. Ökningen är väsentlig i förhållande till de senaste årens i princip oförändrade nettokostnadsutveckling. Utöver bortfallande och lägre stadsbidrag (33,6 mkr) ökar samtliga kostnader med 80,6 mkr.

Nettokostnadsutvecklingen avspeglar sig till del även i budgetavvikelsen, som uppgår till +26,2 mkr, vilket är en minskning med 43,3 mkr jämfört med motsvarande period föregående år (+69,5 mkr). Samtliga nämnder fränsett tekniska nämnden uppvisar en positiv budgetavvikelse för perioden. Tekniska nämndens avvikelse bedöms dock som säsongsbetonad.

Nämndernas nettokostnader är prognostiserade till 3 185,8 mkr för 2023 och en positiv prognosavvikelse på 23,0 mkr. Samtliga nämnders årsprognoser är i balans med budget eller bättre och tilldelade budgetramar bidrar till att det finns ekonomiska förutsättningar att upprätthålla en god hushållning och service.

Kommunstyrelsens budgetavvikelse uppgår till +1,8 mkr och förklaras framför allt av att medelsreserven inte har tagits i anspråk (+3,3 mkr). Vidare bidrar andra kostnadsposter till att öka nettokostnaden, såsom högre personalkostnader på grund av återbesatta vakanser och högre kostnader för satsningar som inte var fullt budgeterade som till exempel Hagalundslyftet och utbyte av WAN/LAN i stadens lokaler. Årsprognos för kommunstyrelsens nettokostnader uppgår till 134,3 mkr, vilket ger en prognosavvikelse på +10,0 mkr och som beror på att stadens medelsreserv (10,0 mkr) inte tas i anspråk.

Revisionen uppvisar ett överskott för perioden samt en prognos i nivå med budget för året.

Byggnadsnämndens budgetavvikelse uppgår till +1,8 mkr och förklaras till största del av högre intäkter för detaljplaneprojektet Mäljarbanan än budgeterat och att kostnaderna är något lägre än planerat. Nettokostnaderna för året är prognostiserade i nivå med budget (7,1 mkr).

Tekniska nämnden inklusive affärsverksamheten uppvisar en budgetavvikelse på -9,6 mkr som främst på höga energikostnader, vilket är säsongsbetonat samt ökade konsultkostnader. Affärsverksamheten, som utgör en del inom nämnden, redovisar en avvikelse på +1,5 mkr, vilket främst beror på lägre kostnader för den hittillsvarande sopsugen i Huvudsta som är under avveckling. Nettokostnaderna för året prognostiseras i nivå med budget (44,2 mkr). Ökade parkeringsintäkter och statsbidrag samt lägre personalkostnader än planerat bedöms därmed bidra till en budget i balans för året.

Kultur- och fritidsnämnden uppvisar en budget i balans för perioden. Framförallt har dock elkostnaderna varit högre än budgeterat under de första månaderna av året, men minskar betydligt under sommaren. Kostnadsavvikelsen kompenseras av högre intäkter för uthyrning av idrottslokaler samt lägre personalkostnader än planerat, vilket bidrar till att budget är i balans för perioden. Nettokostnaderna för året är prognostiserade i balans med budget (168,8 mkr). Bedömningen förklaras av att ökade intäkter för idrottslokalhyror och att tillfälliga vakanser under året täcker upp eventuella ökade lokalkostnader.

Skolnämndens budgetavvikelse uppgår till +3,7 mkr och beror på lägre kostnader för köp av huvudverksamhet inom grundskolan.

Nettokostnaderna för året är prognostiserade i balans med budget (1 042,9 mkr). Intäkter i form av bidrag från staten beräknas bli 2,3 mkr högre än budgeterat. Avvikelsen avser ett nytt statsbidrag från Skolverket som ska möjliggöra ökade inköp av läromedel för förskoleklass och grundskola. Personalkostnaderna bedöms avvika med 5 mkr och baseras på att lönekostnader för personal på Naturskolan inte varit budgeterade. Osäkerheter i prognosen avser främst rörlighet av elever mellan enheter i egen regi och fristående enheter, vilket gör elevantalet osäkert. Ytterligare en osäkerhet avser kostnader för Naturskolan som förts över till skolnämnden inför att Överjärva gård AB ska fusioneras med Råsunda Förstads AB.

Förskolenämndens budgetavvikelse uppgår till +7,0 mkr och beror främst på högre intäkter i form av förskoleavgifter samt bidrag från staten som är högre än budgeterat för perioden. Bidrag från staten avser bidrag för momsersättning till fristående förskolor som är högre än budgeterat för perioden. Därutöver är kostnader för köp av verksamhet, bidrag till fristående förskolor, något lägre än planerat för perioden.

Nettokostnaderna för året är prognostiserade i balans med budget (573,6 mkr). Osäkerheter i prognosen avser antalet barn i egen regi respektive fristående förskolor och andra kommuner under hösten. Arbetet med att placera barn inför hösten har påbörjats och det har under våren varit en högre andel än tidigare som tackar ja till erbjudande om plats. Om utvecklingen håller i sig kan det innebära det fler barn än planerat i verksamheten under hösten.

Kompetensnämnden uppvisar en budgetavvikelse på +4,6 mkr, vilket till stor del förklaras av att kostnader för personal och lokaler är lägre än planerat för perioden. Nettokostnaderna för året är prognostiserade i balans med budget (42,5 mkr).

Socialnämndens budgetavvikelse uppgår till +9,3 mkr och förklaras huvudsakligen av högre intäkter (2,2 mkr) för bidrag och lägre kostnad (7,1 mkr) för lön, tjänsteköp, lokalkostnad och övrigt jämfört med budgeterad nivå. Nettokostnaderna för året är prognostiserade till 214,4 mkr och en prognosavvikelse på +13,0 mkr. Prognosavvikelsen baseras bland annat på en återföring från tidigare period samt bedömningen att kostnadsutfall för institutionsvård för vuxna och ekonomiskt bistånd blir lägre än budgeterat.

Familjerättsnämndens budgetavvikelse uppgår till +0,1 mkr. Nettokostnaderna för året är prognostiserade i balans med budget (4,6 mkr).

Omvärldsnämndens budgetavvikelse uppgår till +6,5 mkr och förklaras huvudsakligen av att perioden inte har haft full påverkan av tjänsteköp, indexering och lönekostnader som i stället kommer falla ut senare under året. Nettokostnaderna för året är prognostiserade i balans med budget (938,5 mkr). Årsprognos baseras på full årseffekt för kostnadsökningar utifrån prisjusteringar och beläggningstal.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden uppvisar en budgetavvikelse på +0,7 mkr, vilket förklaras av lägre personalkostnader än budget på grund av vakanser. Nettokostnaderna för året är prognostiserade i balans med budget (13,1 mkr).

Mkr	2023	2022	% 23/22	Budget-avvikelse	Budget	Prognos	Prognos-avvikelse
Kommunstyrelse	-46,3	-35,3	31,2	1,8	-144,3	-134,3	10,0
Revisionen	-0,3	-0,5	-44,1	0,3	-1,8	-1,8	0,0
Byggnadsnämnden	-0,5	-1,3	-60,0	1,8	-7,1	-7,1	0,0
Tekniska nämnden	-24,3	-9,2	163,8	-9,6	-44,2	-44,2	0,0
Kultur- och fritidsnämnden	-56,2	-45,9	22,5	0,0	-168,8	-168,8	0,0

Skolnämnden	-344,0	-312,6	10,0	3,7	-1 042,9	-1 042,9	0,0
Förskolenämnden	-184,2	-168,7	9,2	7,0	-573,6	-573,6	0,0
Kompetensnämnden	-9,6	-12,0	-20,6	4,6	-42,5	-42,5	0,0
Socialnämnden	-66,5	-63,5	4,8	9,3	-227,4	-214,4	13,0
Familjerättsnämnden	-1,4	-1,2	19,0	0,1	-4,6	-4,6	0,0
Omvårdnadsnämnden	-306,3	-288,9	6,0	6,5	-938,5	-938,5	0,0
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-3,6	-3,0	18,9	0,7	-13,1	-13,1	0,0
Totalt	-1 043,3	-942,3	10,7	26,2	-3 208,8	-3 185,8	23,0

Uppföljning stadens investeringsbudget

Nämndernas investeringar uppvisar ett utfall på 26,6 mkr och av årets investeringsbudget (292,8 mkr) återstår 266,2 mkr. Utfallet innebär en minskning med -0,6 mkr jämfört med föregående år. Prognostiserat utfall uppgår till 273,3 mkr och en positiv prognosavvikelse på 19,5 mkr. Avvikelsen för 2023 förklaras i huvudsak av senarelagda utgifter i byggandet av den nya skolan i Järvastaden.

Budget för fastighetsinvesteringar uppgår till 223 mkr (tekniska nämnden och kommunstyrelsen), varav 95,0 mkr avser den nya skolan i Järvastaden (kommunstyrelsen), 110,0 mkr (tekniska nämnden) avser generella investeringar i stadens fastigheter samt 18,0 mkr (tekniska nämnden) som avser politiska satsningar med särskilt tilldelad budget av kommunfullmäktige. Utfallet för perioden uppgår till 19,5 mkr, varav 4,7 mkr avser den nya skolan i Järvastaden. Takrenovering på ishall 1 samt på Sunnangården har slutförts. Även hissar på Skoga och Ankaret har renoverats under första tertiet.

Ny ledbelysning är projekterad och beställt till ishall 2, Skytteholms IP samt Bergshamra IP. Takrenoveringar är projekterade och beställda till bland annat Dungens förskola, Solna gymnasiums aula, Huvudsta stall och del av Bergshamraskolan. Ett stort antal projekt har initierats och är inne i slutplaneringsfasen, till exempel lägstadiegården på Råsundaskolan, gårdsprojekt på förskolorna Juvelen, Påfågeln samt Gasellen. Större ventilationsprojekt planeras på förskolorna Dungen och Thor. En projekteringsgrupp har påbörjat en genomlysning och bedömning av lämpligheten för uppförande av solceller på stadens fastigheter. Syftet med genomlysningen är att ta fram en långsiktig plan för uppförande av solceller.

Prognostiserat utfall för året uppgår till 208,0 mkr och prognosavvikelsen (-15,0 mkr) förklaras av att utgifterna för skolan i Järvastaden är lägre än budgeterad ram i år på grund av senarelagda utgifter i byggandet. Såväl generella investeringar i fastigheter, som de politiska satsningarna med särskilt tilldelad budget av kommunfullmäktige, bedöms genomföras enligt plan.

Budget för investeringar i stadsmiljön uppgår totalt till 55,0 mkr (tekniska nämnden) varav 25,0 mkr avser generella investeringar i stadsmiljö och 30,0 mkr avser politiska satsningar. Utfallet för perioden uppgår till 6,7 mkr. På grund av ihållande vinterväderlek under årets första tertial har endast ett fåtal nya investeringsprojekt påbörjats inom stadsmiljöverksamheten. Detta förklarar varför investeringarna redovisar ett överskott för perioden. Några cykelprojekt som påbörjades under 2022 har efter vinteruppehållet återupptagits. Till exempel Galoppvägen och Ekelundsbron. Gällande övriga cykelprojekt pågår ett flertal projekteringar, bland annat för Huvudsta centrum, Grängsgatan och Överjärva-Sollentuna. Vid Ekensbergsskolan och i Solparken har två trappor rustats upp. Prognostiserat utfall för året uppgår till 55,0 mkr. Såväl generella investeringar, som de politiska satsningarna med särskilt tilldelad budget av kommunfullmäktige, bedöms genomföras enligt plan.

Budget för övriga investeringar i framför allt inventarier uppgår till 14,8 mkr (kommunstyrelsen, kultur- och fritidsnämnden, skolnämnden, förskolenämnden, socialnämnden och omvårdnadsnämnden). Utfall för perioden uppgår till 0,3 mkr och avser främst konstinköp (kultur- och fritidsnämnden). Prognostiserat utfall för året uppgår till 10,3 mkr och prognostiserad avvikelse uppgår till 4,5 mkr beror på att skolnämnden (4,0 mkr) ej planerar några investeringar i inventarier innevarande år samt att förskolenämnden (0,5 mkr) nyttjar endast del av investeringsutrymmet. Avvikelsen beror på att det inte föreligger något anskaffningsbehov av inventarier under året som klassas som en investeringsutgift.

Mkr	Periodutfall				Årsprognos		
	2023	2022	Differens 23/22	Återstår årsbudget	Budget	Prognos	Prognos- avvikelse
Kommunstyrelsen	4,7	0,0	4,7	95,3	100,0	85,0	15,0
Byggnadsnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tekniska nämnden	21,6	26,2	-4,6	161,4	183,0	183,0	0,0
Kultur- och fritidsnämnden	0,3	0,0	0,3	2,9	3,2	3,2	0,0
Skolnämnden	0,0	0,0	0,0	4,0	4,0	0,0	4,0
Förskolenämnden	0,0	0,3	-0,3	1,0	1,0	0,5	0,5
Kompetensnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Socialnämnden	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0

	Periodutfall				Årsprognos		
Familjerättsnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Omvårdnadsnämnden	0,0	0,6	-0,6	1,5	1,5	1,5	0,0
Miljö- och hälsoskydds-nämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totalt	26,6	27,2	-0,6	266,2	292,8	273,3	19,5

Exploatering

Nettoinvesteringarna avseende exploateringsverksamheten uppgår till 100,8 mkr för perioden januari - april jämfört med 70,8 mkr samma period 2022. De större pågående projekten avser Sopsug i Huvudsta 22,8 mkr, Jonstorpsvägen i Huvudsta 19,1 mkr, kvarteret Hagalund 4:10 vid Solnavägen 7,4 mkr samt Tomtebodadepån 4,5 mkr.

Under perioden januari till april har exploateringsbidrag om 53,4 mkr inkommit gällande Jonstorpsvägen Huvudsta. Samma period 2022 inkom inga exploateringsbidrag. Färdigställda exploateringsobjekt om 67,8 mkr har intäktsförts i perioden, där 63,2 mkr avser Stora Frösunda. Inga projekt intäktsfördes under samma period 2022.

Mkr	Periodutfall			Årsprognos		
	2023	2022	Differens 23/22	Budget	Prognos	Prognos- avvikelse
Exploateringsverksamheten	100,8	70,8	30,0		300,0	-300,0

Årsprognosen för investeringar avseende exploateringsverksamheten uppgår till 300,0 mkr och de större pågående projekten avser Sopsug Huvudsta, kvarteret Hagalund 4:10, Jonstorpsvägen i Huvudsta och Tomtebodadepån. Årsprognosen gällande inbetalda exploateringsbidrag uppgår till 70,0 mkr. Under 2023 väntas aktiveringar ske i samband med färdigställda exploateringsprojekt.

Medelsförvaltning

Medelsförvaltningen är uppdelad i en långsiktig kapitalförvaltning och en kortsiktig likviditetsförvaltning.

Kapitalförvaltningen tillskapades år 2002, då aktierna i Solnabostäder AB avyttrades till Signalisten. Av det frigjorda kapitalet placerades 600 mkr med en placeringshorisont över tio år i en värdepappersportfölj, som innehåller svenska och globala aktier samt svenska räntebärande värdepapper. Under 2021 tillfördes ytterligare 900 mkr, vilket innebär att sammanlagt 1 500 mkr har investerats i den långsiktiga kapitalförvaltningen. Per sista april var den långsiktiga kapitalförvaltningen värd 3 325,8 mkr att jämföra med 3 074,8 mkr vid årets början, 3 616,6 mkr per årsskiftet 2021/2022 samt ursprungliga insatsen på 600 mkr år 2002. Inkluderas den kortsiktiga likviditetsförvaltningen uppgår marknadsvärdet till 3 868,3 mkr.

Hittills i år har det varit en positiv utveckling för såväl svenska som globala aktier samt för svenska räntor. Den positiva utvecklingen är driven av förhoppningar om att inflationen ska avta och att centralbankernas räntehöjningscykel snart är slut. Kapitalförvaltningen har för perioden till och med april genererat en avkastning på 8,2 procent, vilket är 0,8 procentenheter bättre än det jämförelseindex som totalportföljen ska mätas mot.

Andelen räntebärande tillgångar utgör 30 procent i normportföljen, svenska aktier utgör 35 procent av normportföljen och globala aktier utgör 35 procent av normportföljen. Sammansättningen av normportföljen avser att uppnå det långsiktiga avkastningsmålet till minsta möjliga marknadsvärdesrisk. Per sista april 2023 utgjorde andelen räntebärande tillgångar 26,0 procent av portföljen medan svenska aktier utgjorde 34,9 procent och globala aktier utgjorde 39,2 procent av portföljens värde. Avvikelsena mot normportföljen är inom de tillåtna intervallen. Alla tillgångar utgörs av fonder med daglig handel.

Kommunfullmäktiges målsättning är en årlig avkastning om minst konsumentprisindex (KPI) plus tre procentenheter under de senaste fem åren. Mätt över den senaste femårsperioden (april 2018 – april 2023) har kapitalförvaltningen genererat en avkastning som klarat den målsättningen, då den årliga avkastningen uppgått till 8,8 procent medan inflationen uppgått till 4,2 procent årligen.

Värdet på den kortsiktiga likviditetsförvaltningen uppgick till 542,4 mkr per den 30 april. Medlen är placerade på fasträntekonton med löptid under ett år och snitträntan uppgick per den 30 april till 2,63 procent. Solna stads likviditet är fortsatt god.

Pensionsförpliktelser

Stadens pensionsadministration sköts av KPA. Nedan lämnas upplysningar om stadens totala pensionsförpliktelse i balansräkningen, det vill säga avsättningar inklusive särskild löneskatt samt ansvarsförbindelse inklusive särskild löneskatt.

Medel som förvaltas på lång sikt, i enlighet med av kommunfullmäktige fastställt finanspolicy, för att täcka framtida investeringsbehov och/eller Solna stads pensionsåtagande uppgår per 2023-04-30 till 3 325,8 mkr. Stadens pensionsförpliktelser förvaltas således inte genom pensionsförsäkring, pensionsstiftelse eller egna förvaltade pensionsmedel.

Det totala pensionsåtagandet för stadens anställda uppgår till 1 704,1 mkr inklusive löneskatt. Åtagandet redovisas dels som avsättning i balansräkningen, dels som ansvarsförbindelse.

Avsättningen består av det åtagande som avser pensioner intjänade från 1 januari 1998 och utgörs av förmånsbestämd pension, ålderspension, efterlevandepension samt visstidspension. Den del som förvaltas av arbetsgivaren uppgår till 620,8 mkr inklusive löneskatt. Jämfört med 2022 är det en ökning med 76,2 mkr.

Avtalskonstruktionen för det nya pensionsavtalet för kommuner, regioner och kommunala bolag, AKAP-KR, som införs från och med i år, bidrar till tydligt högre pensionskostnader för främst åren 2023 och 2024, vilket även inflationen och de därmed höjda prisbasbeloppen gör.

Avsättningar avseende särskild avtalspension enligt överenskommelse (SAP-sök) uppgår till 0,5 mkr inklusive löneskatt och räknas som omstruktureringsåtgärder. De totala pensionsavsättningarna för staden uppgår till 640,1 mkr inklusive löneskatt. Den finansiella kostnaden på 19,3 mkr ingår i pensionsavsättningen.

Pensionsförpliktelser

Mkr	2023	2022	Förändring	Förändring %
Avsättning	640,1	552,0	88,1	16,0
- varav pensioner intjänade från 1998	620,8	544,6	76,2	14,0
- varav visstidspensioner	18,8	4,9	13,9	283,7
- varav pensioner omstrukturering	0,5	2,5	-2,0	-80,0
Ansvarsförbindelser pensioner intjänade före 1998	1 064,0	1 116,3	-52,3	-4,7
Totalt	1 704,1	1 668,3	35,8	2,1

I ansvarsförbindelsen ingår förpliktelser för pensionsförmåner som intjänades före 1998. Kostnaden redovisas när pensionen utbetalas. Förpliktelsen uppgår till 1 064,0 mkr inklusive löneskatt per den sista april. Den totala förpliktelsen redovisas enligt den kommunala redovisningslagen utanför balansräkningen.

Reservering för strukturåtgärder

Förutsättningen för att utnyttja medel till strukturåtgärder är att kravet på en god ekonomi uppfylls. De omstruktureringsåtgärder som beslutas ska leda till en sänkt kostnadsnivå på sikt. Exempel på kostnader som brukar kunna anses som omstruktureringskostnader är avgångsvederlag, avtalspensioner, effektiviserings- och återställningskostnader för lokaler, nedskrivning av bokfört värde samt eventuellt andra kostnader som saknar samband med den löpande verksamheten.

I reserverat eget kapital finns medel för att täcka framtida pensionskostnader, beslutade strukturomvandlingsinsatser som leder till en sänkt kostnadsnivå samt övriga strukturella utvecklingsinsatser. Kostnader för strukturomvandling och strukturella utvecklingsinsatser har inte budgeterats utan redovisas som en jämförelsestörande kostnad att täckas av reserveringarna. Under året har 7,0 mkr använts av tidigare reserverat eget kapital varav pensioner (6,7 mkr) och omstrukturering (0,3 mkr)

Pensioner

Den del av pensionskostnaderna som enligt beslut i budgeten ska täckas av reserveringar i eget kapital uppgår för perioden till 6,7 mkr.

Omstrukturering

Kostnader för omstrukturering som avser avgångsvederlag, särskild avtalspension eller andra strukturella åtgärder

som lokalanpassningar, uppgår under perioden till 0,3 mkr. Solna stad strävar efter att agera ansvarsfullt som arbetsgivare vid alla anpassningar och naturliga avgångar är det önskvärda alternativet. I de fall naturlig avgång inte är möjlig, kan staden bevilja avgångsvederlag eller särskild avtalspension.

Kommunfullmäktige har i flertalet årsbokslut alltsedan år 2005 beslutat att del av resultatet som översteg stadens resultatmål, skulle reserveras för att möta framtida kostnader för omstrukturering. Strukturåtgärderna ska leda till en sänkt kostnadsnivå för staden. Tjänster som blir vakanta på grund av omstrukturering får inte återbesättas. Inte heller får personer som fått avgångsvederlag återanställas utan särskild prövning.

Under perioden har 0,3 mkr använts till avgångsvederlag. Strukturuomvandlingen har under perioden berört en förvaltning. Av reserveringen återstår 95,2 mkr.

Kostnader för omstrukturering

Mkr	2023	2022	Förändring
Avgångsvederlag	0,3	4,3	-4,0
Avtalspension	0,0	0,4	-0,4
Övriga strukturåtgärder (lokanpassningar med mera)	0,0	0,3	-0,3
Totalt	0,3	5,0	-4,7

Strukturella utvecklingsinsatser

I årsbokslutet 2021 avsattes 400,0 mkr för strukturella utvecklingsinsatser. Under 2023 har 0,0 mkr tagits i anspråk. Tillsammans med tidigare avsatta medel återstår totalt 524,2 mkr för detta ändamål.

Driftredovisning

Mkr	Intäkter		Kostnader		Nettokostnad		Nettobudget	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	Budgetavvikelse
Kommunstyrelsen	29,7	35,2	-76,1	-70,5	-46,3	-35,3	-144,3	1,8
Revisionen	0,0	0,0	-0,3	-0,5	-0,3	-0,5	-1,8	0,3
Byggnadsnämnden	10,7	8,7	-11,3	-10,0	-0,5	-1,3	-7,1	1,8
Tekniska nämnden	200,6	183,1	-224,9	-192,3	-24,3	-9,2	-44,2	-9,6
Kultur- och fritidsnämnden	11,2	11,2	-67,4	-57,1	-56,2	-45,9	-168,8	0,0
Skolnämnden	68,3	82,0	-412,3	-394,7	-344,0	-312,6	-1 042,9	3,7
Förskolenämnden	35,2	35,7	-219,4	-204,4	-184,2	-168,7	-573,6	7,0
Kompetensnämnden	14,4	29,6	-24,0	-41,6	-9,6	-12,0	-42,5	4,6
Socialnämnden	16,2	16,1	-82,8	-79,6	-66,5	-63,5	-227,4	9,3
Familjerättsnämnden	1,6	1,8	-3,0	-3,0	-1,4	-1,2	-4,6	0,1
Omvårdnadsnämnden	54,6	59,4	-361,0	-348,4	-306,3	-288,9	-938,5	6,5
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	3,7	3,9	-7,3	-7,0	-3,6	-3,0	-13,1	0,7
Ej hänförligt till verksamhetens intäkter och kostnader*	-116,5	-116,9	86,3	91,3	-30,2	-25,6	-98,5	2,6
Verksamhetens intäkter och kostnader	329,8	349,8	-1 403,4	-1 317,7	-1 073,5	-967,9	-3 307,2	28,9

Fotnot: *Posten avser avskrivningar, internposter avseende resursfördelning, arbetsgivaravgifter och ränta. Tabellens utfall och budgetavvikelse avser perioden januari - april respektive år medan budget avser belåret.

Investeringsredovisning

Mkr	Periodutfall			Årsbudget	
	2023	2022	Differens 23/22	Budget	Återstår av budget
Kommunstyrelsen	4,7	0,0	4,7	100,0	95,3
Byggnadsnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tekniska nämnden	21,6	26,2	-4,6	183,0	161,4
Kultur- och fritidsnämnden	0,3	0,0	0,3	3,2	2,9
Skolnämnden	0,0	0,0	0,0	4,0	4,0
Förskolenämnden	0,0	0,3	-0,3	1,0	1,0
Kompetensnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Socialnämnden	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1
Familjerättsnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Omvårdnadsnämnden	0,0	0,6	-0,6	1,5	1,5

Miljö- och hälsoskyddsnamnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Exploateringsverksamheten	100,8	70,8	30,0	0,0	-100,8
Summa investeringar	127,4	98,0	29,4	292,8	165,4

**Ärendet behandlas på kommunstyrelsens
sammanträde den 19 juni kl. 17:00.**

**Protokollsutdrag skickas ut efter att
sammanträdesprotokollet justerats.**

Stadsledningsförvaltningen

Tjänsteskrivelse

2023-06-08
KS/2023:104

Värmestrategi Norrenergi

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att Norrenergi medges att genom framtagande av anbudunderlag, genomföra upphandling av investeringar i ny panna 3.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att uppdraga till Norrenergi att ta fram anbudsunderlag för reinvestering och uppdatering av panna 5 i Solnaverket, samt byte av bränsle i panna 1-3 i Sundbybergsverket.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att Norrenergi AB ska återkomma till Solna och Sundbybergs kommuner för att få slutligt igångsättningsbeslut innan anbud antas och investeringarna påbörjas.

Kommunfullmäktige delegerar till kommunstyrelsen att ta slutligt godkännande för genomförande av Norrenergis investeringar.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att, under förutsättning av att en överenskommelse har slutits om kontrollstationen med Stockholm Exergi, uppdraga till Norrenergi AB att i samverkan med ägarkommunerna diskutera en utvecklad samverkan med Stockholm Exergi AB.

Sammanfattning

Norrenergi AB tecknade 2015 ett avtal med Stockholm Exergi med syftet att säkra och diversifiera bolagets försörjning av fjärrvärme. Avtalets första kontrollstation låg 2022 och Stockholm Exergi har valt att aktivera kontrollstationen. Norrenergi har under 2022 beslutat att avropa basleveransen på 75MW från Stockholm Exergi. Villkoren, som är kopplade till kontrollstationen för leveransen, förhandlas fortfarande. Förutom prisnivån finns ett antal praktiska och principiella frågor kopplade till samarbetet med Stockholm Exergi som ska klarläggas.

Bromma reningsverk i Stockholm kommer att avvecklas, vilket innebär att en betydande del av Norrenergis värmeproduktion som bygger på restvärmen från det renade vattnet kommer att behöva ersättas med annan värmeproduktion. Avvecklingen av Brommavattnet är aviserad till slutet av 2026. För att möta bortfallet av Brommavattnet har Norrenergi redovisat möjliga investeringar, framförallt i en ny pelletspanna, men även insatser i Solnaverket och Sundbybergsverket, som tillsammans bedöms klara att ersätta bortfallet från Brommavattnet. Ett annat alternativ är, kombinerat med egna produktionsinvesteringar, utökade leveranser från Stockholm Exergi.

Stadsledningsförvaltningen kan konstatera att det är nödvändigt att göra investeringar i egen värmeproduktion och den investering som är mest angelägen är en ny pelletspanna (panna 3) vid

Solnaverket. Övriga föreslagna investeringar kommer att behövas om det visar sig att ett utökat samarbete med Stockholm Exergi eller annan aktör inte kommer till stånd. Norrenergi föreslås få ägarnas godkännande med att påbörja arbetet med att ta fram anbud och genomföra upphandling av investeringarna, men att Norrenergi måste återkomma till ägarna för att därefter få igångsättningsstillstånd.

Norrenergis kapacitetsbehov kan eventuellt även mötas genom att egna investeringar kombineras med ett utökat samarbete med Stockholm Exergi. Stadsledningsförvaltningen föreslår att, under förutsättning av att en överenskommelse har slutits och kontrollstationen som därmed avslutats, uppdra till Norrenergi AB att i samverkan med representant för ägarkommunerna föra diskussioner med Stockholm Exergi AB om förutsättningarna för ett utökat samarbete.

Christina Hedberg
Stadsdirektör

Anders Offerlind
Förvaltningschef

Bakgrund

Norrenergi AB levererar idag värme främst till kunder i Solna och Sundbyberg, samt vissa områden i Danderyd och Stockholm. Värmeproduktionen kommer huvudsakligen från egna värmepumpar och pelletseldade pannor (ca 500 GWh) och genom ett avtal om leveranser från Stockholm Exergi (400 – 500 GWh vilket motsvarar en effekt av 75 MW). Därutöver har Norrenergi anläggningar såväl vid Solnaverket som vid Sundbybergsverket som behövs för spetslastproduktion som ska garantera värmeförsörjningen vid särskilt kalla dagar under året eller vid produktionsstörningar.

Avtalet med Stockholm Exergi

Norrenergi AB:s avtal med Stockholm Exergi tecknades 2015 med syftet att säkra Norrenergis tillgång till billig och miljövänlig basproduktion och på så sätt säkra och diversifiera bolagets försörjning av fjärrvärme. Avtalet sträcker sig fram till år 2040, men Norrenergi har en ensidig rätt att säga upp avtalet 2025. Om avtalet sägs upp ska Stockholm Exergi fortsätta leverera värme fram till 2030. Eftersom det är ett långsiktigt avtal finns det kontrollstationer inlagda där avstämningar av avtalet ska kunna ske. Ett syfte med kontrollstationen är att säkerställa att nyttofördelningen mellan parterna är balanserad, men öppnar även möjligheter för Norrenergi att diskutera de optioner om utökat samarbete som finns i avtalet. För att diskutera villkorsändringar som löser eventuella obalanser i avtalet har Stockholm Exergi valt att aktivera kontrollstationen.

Med anledning av detta beslutade kommunstyrelsen i december 2022 att uppdra till Norrenergi att avropa optionen på befintliga 75 MW från 2023-01-01, samt att Norrenergi därutöver fick bedöma behovet av att fatta eventuellt behov av att avropa ytterligare leveranser enligt option i avtalet med Stockholm Exergi om maximalt 45 MW. De ytterligare optioner som finns i avtalet med Stockholm Exergi var inte aktuella att aktivera.

Brommavattnet avvecklas och ersättningsproduktion behövs

Bromma reningsverk kommer att avvecklas, vilket innebär att en betydande del av Norrenergis värmeproduktion om ca 400 GWh behöver ersättas med annan produktion. Avvecklingen är

aviserad till slutet av 2026. För att möta det behov som då uppstår hade Norrenergi enligt avtalet möjlighet att under 2022 på olika sätt utöka leveransen från Stockholm Exergi, men har även möjligheten att bygga upp egen produktionskapacitet.

Övriga frågeställningar

De båda ägarkommunerna, Solna och Sundbyberg, har haft inriktningen att förstahandsalternativet för uppvärmning i kommunerna ska vara fjärrvärme. Det gäller även tillkommande bebyggelse och det är därför viktigt att fjärrvärmens kan möta den expansion som sker i de två kommunerna.

Men energimarknaden har påverkats, inte minst till följd av händelser i omvärlden, vilket har lett till förändringar av marknadsförutsättningarna. Förändringarna har även påverkat efterfrågan på fjärrvärme, då många aktörer ser möjligheten att komplettera uppvärmningen med ytterligare energikällor eller helt enkelt att byta till andra alternativa uppvärmningssystem. En viktig frågeställning är därför hur Norrenergi påverkas av konkurrensen från andra alternativ. Det kan i sin tur påverka Norrenergis behov av produktionsresurser.

En annan aktuell fråga är behovet av redundans om/när Norrenergis egen produktion av något skäl inte längre kan upprätthållas. Frågan om att kunna upprätthålla värmeleveranserna på kort sikt är generellt viktigt för ägarkommunernas krisberedskap, men har även fått ökad aktualitet i samband med kommunernas roll i totalförsvaret.

Nuläge

Norrenergis värme strategi

För närvarande gäller beskedet att Brommavattnet avvecklas i slutet av 2026. Men det förutsätter att investeringarna som måste göras i Stockholms stad löper på enligt plan. Precis som alla större projekt finns det risk för fördröjningar och med de händelser som pågår i omvärlden är det inte osannolikt att det kan komma att ske även i detta fall. Men det finns inga formella besked om att förseningar kan komma att ske som gör att vattnet från Bromma reningsverk kan användas ytterligare en tid. En översyn av projektets tidplan genomförs för närvarande där slutsatser kommer att dras efter sommaren.

På kort sikt kan bortfallet från Brommavattnet lösas genom investeringar i Solnaverket och Sundbybergsverket. Men för att bolaget ska kunna hinna med att investera så att anläggningarna kan tas i bruk när Brommavattnet försvinner, behöver ägarna så snart som möjligt ta beslut om att ge bolaget möjlighet att besluta om investeringarna. För att lösa frågan på längre sikt krävs ytterligare investeringar i Solnaverket, ett utökat samarbete med Stockholm Exergi eller samarbete med annan aktör.

Avtalet om basleveransen från Stockholm Exergi

Norrenergi beslutade under 2022 att avropa basleveransen på 75MW från Stockholm Exergi. Villkoren för leveransen är fortfarande föremål för förhandling, där det förutom prisnivån finns ett antal praktiska och principiella frågor kopplade till samarbetet med Stockholm Exergi som ska klarläggas. Målsättningen hos bägge parter är att en överenskommelse ska vara klar till halvårsskiftet. Om ingen överenskommelse träffas kan villkorsfrågorna, enligt avtalet, tas vidare för en juridisk prövning.

Förutsatt att villkorsfrågorna om basleveransen är lösta till halvårsskiftet, genom förhandlingar, så är parterna villiga att därefter återuppta diskussionerna om förutsättningarna för ett utvecklat samarbete.

Behov av produktion i egen regi

Norrenergi står inför två stora utmaningar för sin framtida verksamhet, dels en kapacitetsutmaning, dels en produktionskostnadsutmaning.

Kapacitetsutmaningen

När restvärmen från Bromma reningsverk upphör i samband med att reningsverket läggs ner i slutet av 2026 faller en betydande del av Norrenergis egen produktionskapacitet bort.

I samband med kontrollstationen hade Norrenergi möjlighet att avropa en option om utökad leverans från Stockholm Exergi. Norrenergi valde att inte avropa utökade leveranser. En utökad leverans hade inte räckt för att täcka hela bortfallet och oklarheter kring villkoren för optionen gjorde att det inte var ett aktuellt alternativ.

För att möta bortfallet av Brommavattnet kommer det därför att behövas en utökad produktionskapacitet i Norrenergis egen regi. Norrenergi har till ägarna redovisat möjliga investeringar framförallt i en ny pelletspanna, men även insatser i Solnaverket och Sundbybergsverket, som tillsammans klarar att ersätta bortfallet från Brommavattnet. Det inkluderar även en kapacitet som gör det möjligt att möta värmebehovet även vid ett produktionsbortfall som motsvarar den största enhetens leveranser.

Produktionskostnadsutmaningen

De föreslagna investeringarna i ny och befintlig produktion kommer att lösa behoven när Brommavattnet inte längre finns kvar. Det kommer även att öka kapaciteten av den egna produktionen vilket ger förutsättningar för en nivå där Norrenergi kan upprätthålla leveranser även vid ett bortfall av företagets största produktionsenhet.

Men investeringarna i pellets pannor kommer samtidigt att leda till att de samlade produktionskostnader för Norrenergi ökar, inte bara i förhållande till dagens produktion utan även på längre sikt. Det beror på att pelletspriserna även framöver förväntas vara högre än bränsle för basproduktion.

Norrenergi har därför låtit extern konsult analysera några möjliga framtida produktionsalternativ med billigare bränslen. För att på lång sikt lösa utmaningen med höga produktionskostnader måste Norrenergi i så fall komplettera sin produktion ytterligare med pannor med billigare bränslen. Ett alternativ till egen ny produktion är att söka ett nytt produktionssamarbete exempelvis genom att utöka det nuvarande samarbetet med Stockholm Exergi eller med annan aktör som kan tillhandahålla prisvärda leveranser.

Fjärrvärmen, alternativa uppvärmningskällor och beredskap

Energimyndigheten har i uppdrag att ta fram ett förslag till en strategi för en långsiktig hållbar utveckling av fjärrvärme och kraftvärmesektorn. I februari 2023 lämnade myndigheten en delredovisning till Regeringskansliet som bland annat innehöll redovisningar av fjärrvärmens konkurrenskraft på uppvärmningsmarknaden, men även försörjningstrygghet, beredskap och totalförvar. Rapportens utgångspunkt är hela Sveriges marknad och inte särskilda lokala marknader.

Det är en omfattande rapport, men några reflektioner ur rapporten är:

- Generellt så är det en relativt jämn konkurrenssituation mellan fjärrvärme och värmepumpar (för ett mindre flerbostadshus) men konkurrenstrycket framåt ligger mer på fjärrvärmen än på värmepumparna.
- Fjärrvärmeanvändningen kommer dock för prognosåren 2023–2025 endast att öka svagt på grund av begränsad nybyggnation av flerbostadshus.
- Bergvärmens konkurrenskraft är något bättre i större fastigheter där utfallet av fasta kostnader får en mindre inverkan på kapitalkostnaden. Bergvärme har höga investeringskostnader och påverkas därför negativt vid högre räntenivåer.
- En trend inom sektorn är att fler väljer att frångå direktverkande el till förmån för till exempel värmepumpar eller fjärrvärme som uppvärmningssätt i befintliga byggnader.
- Produktionen av fjärrvärme sker framför allt med biobränslen och avfall och det är främst användningen av dessa bränslen som antas öka för att möta det ökade värmebehovet.
- Kraftvärmen ligger i scenarierna kvar på dagens nivå fram till 2050 medan fjärrvärmen ökar något.

Det måste dock noteras att utfallen alltid kan påverkas till följd av förändringar i omvärlden som exempelvis oförutsägbara kostnadsförändringar, höjning/sänkning av räntorna, förändring av skatteregler mm. Här är en länk till rapporten:

https://www.energimyndigheten.se/496032/contentassets/f7846dde19cc4a26acd415ad267377cb/en-strategi-for-fjarrvarme-och-kraftvarme-och-kartlaggning-av-potential-er-2023_14.pdf

Rapporten har även ett kapitel om ”Försörjningstrygghet – Beredskap och totalförvar”. Det konstateras att fjärrvärme är den dominerande uppvärmningsformen för flerbostadshus och lokaler och därför spelar en viktig roll för Sveriges beredskap och totalförvar. Störningar och avbrott i värmeleveranserna vid kallt väder skulle snabbt kunna leda till allvarliga konsekvenser för stora delar av samhället om krishanteringsförmågan skulle brista. Vid riktigt omfattande avbrott skulle stora befolkningsgrupper kunna behöva evakueras med avsevärda påfrestningar på samhället. Många samhällskritiska funktioner är också beroende av fjärrvärmen, exempelvis sjukvård samt barn- och äldreomsorg.

I rapporten redovisas att bränsleberedskap (lagerhållning) är en viktig förutsättning, liksom lagerhållning av viktiga kemikalier som ger bättre funktionalitet i pannorna, men också lägre miljöutsläpp. Det konstateras även att risk- och sårbarhetsanalyser behöver göras som förberedelser för såväl kriser i fredstid, som i krig.

Solna och Sundbyberg

Den absolut dominerande boendeformen i Solna och Sundbyberg är flerbostadshus och därutöver finns det många kontorsfastigheter. Även om båda städerna växer så kommer det befintliga fastighetsbeståndet, som redan är anslutet till fjärrvärmen, göra att den absolut dominerande uppvärmningsformen fortsätter att vara fjärrvärme. Det utesluter inte att det kommer att finnas fastighetsägare som vill pröva andra uppvärmningsalternativ, exempelvis bergvärme. Men sett till de utvecklingsplaner som finns i de två kommunerna är det ändå troligast att fjärrvärmeanslutningarna på sikt snarare kommer att öka än att minska.

Norrenergi AB:s avtal med Stockholm Exergi syftar till att säkra och diversifiera bolagets försörjning av fjärrvärme, vilket är positivt för beredskapen vid en eventuell kris. Dimensioneringen av Norrenergis kapacitetsbehov, som ligger till grund för föreslagna investeringar, följer praxis avseende överkapacitet. De ger förutsättningar för att klara ett läge där ett bortfall av den största produktionsanläggningen inträffar.

Förvaltningens synpunkter

Inledningsvis kan stadsledningsförvaltningen konstatera att Norrenergi i enlighet med ägarkommunernas uppmaning i december månad har beslutat att avropa en fortsatt basleverans om 75 MW från Stockholm Exergi.

Norrenergi står samtidigt inför en situation där fjärrvärmeproduktionen måste kompletteras i första hand på kort sikt till följd av att Bromma reningsverk läggs ner i slutet av 2026. Eftersom villkoren för basleveransen inte har fastställts och optionsvillkoren varit osäkra har det inte varit möjligt att klarlägga om ett avrop av optionen om ytterligare 45 MW från Stockholm Exergi hade varit ett alternativ att tillsammans med Norrenergis egna investeringar i produktionsresurser klara bortfallet av Brommavattnet. Det investeringsförslag som Norrenergi nu redovisar omfattar därför produktionsresurser som ska klara hela bortfallet av Brommavattnet.

Stadsledningsförvaltningen kan konstatera att även om Norrenergi, på prisvärda och andra rimliga villkor, skulle ha möjlighet att avropa utökade leveranser från Stockholm Exergi, är det i vilket fall som helst nödvändigt att också göra investeringar i egen produktion för att täcka bortfallet av Brommavattnet. För att hinna med att genomföra investeringsprojekten bör arbetet med att ta fram anbudsunderlag och genomföra upphandlingar ske så snart som möjligt. Den investering som är mest angelägen är en ny pelletspanna (panna 3) vid Solnaverket och det är även denna som är den investering som är absolut mest kostsam. Övriga investeringar kommer också att behövas om det står definitivt klart att inga möjligheter till utökat samarbete finns med Stockholm Exergi eller annan aktör som kan tillhandahålla prisvärda alternativ.

Norrenergis kapacitetsbehov kan tillgodoses med egna investeringar, men det skulle även kunna kombineras med ett utvecklat samarbete med Stockholm Exergi. Det kan finnas fördelar med att

utveckla samarbetet med Stockholm Exergi inte minst om det ger tillgång till basproduktion och skulle också kunna göra att mindre lönsamma investeringar kan undvikas.

Om förhandlingarna med Stockholm Exergi avseende basleveransen resulterar i en överenskommelse före halvårsskiftet är parterna överens om att diskutera ett utökat samarbete där den ekonomiska potentialen bedöms vara betydande. Ett sådant samarbete skulle också kunna omfatta ett utökat produktionssamarbete som i så fall skulle kunna påverka produktionsinvesteringen i Norrenergi. Tidsmässigt behöver dessa processer synkroniseras så att när Norrenergi har tagit in anbud och kan utvärdera de ekonomiska konsekvenserna av egna investeringar det kan ställas mot ett utökat produktionssamarbete med Stockholm Exergi.

För att kunna påbörja arbetet måste Norrenergi få ägarnas godkännande och med anledning av det föreslår stadsledningsförvaltningen att staden ger Norrenergi godkännande att påbörja arbetet med att arbeta fram anbud och genomföra upphandling av investeringarna. Efter en upphandling ska Norrenergi avrapportera förutsättningarna för investeringen till ägarkommunerna och få igångsättningstillstånd för investeringen. För att inte få en onödigt lång process föreslår stadsledningsförvaltningen att kommunstyrelsen ges i uppdrag att ge igångsättningstillståndet. Samtidigt utvärderas ett utökat produktionssamarbete med Stockholm Exergi.

Stadsledningsförvaltningen föreslår att, under förutsättning av att en överenskommelse har slutits och kontrollstationen därmed avslutats, uppdra till Norrenergi AB att i samverkan med representant för ägarkommunerna föra diskussioner med Stockholm Exergi AB om förutsättningarna för ett utvecklat samarbete.